

KATHOLIKUS NÉPLAP.

51. szám.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizetheti rá Pesten, a jó és olcsó könyvkiadó-társulat ügynökénél: czukorutca 6. szám, földszint. a szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratu embereknek. Luk. 2. 14.

Pest, december 21. 1853.

Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán, borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” ezímezendők. (Pesten a központi papnövelében.)

ELŐFIZETÉSI HIRDETÉS.

A „Katholikus Néplap” jövő 1854-ik évben is a szokott előfizetési feltételek mellett fog megjelenni. Valamint szerkesztése körül, ugy eddigi tartalma- s alakjában sem fog változás történni. Megjelenik tehát ezentul is minden héten egyszer, szerdán. Az előfizetési díj Budapesten házhoz hordással félévre: 1 fr. pp; vidékre, postán, boríték alatt: 1 frt. 20 kr. pp. Egész évre 2 frt. 40 kr. pp. Évnegyedre előfizetések el nem fogadtatnak. A hely s az utolsó posta világos kitétele kéretik. Az előfizetési díjak a jó s olcsó könyvkiadó-társulat ügynöki hivatalába (Pesten, czukor-utca, 6. sz.) bérmentes levelekben utasítandók. Ajánljuk ez újságlapot a t. közönség eddigi nagybecsü pártolásába.

Az oltárlámpa.

I.

A lámpa a maga fényében.

Erdélyhon szélén, közel a Moldva határokhoz a mult század végén kis domboeskan egy, Máriahegy név alatt ismeretes kápolna állott még. A kápolna kicsiny és egyszerű volt, de régies és belseje gazdagon ki volt ékesítve. Az oltáron álló gyertyatartók és a feszület tiszta ezüsből voltak; a falak fogadalmi táblákkal telve voltak, mellyek között a vett kegyelmekérti hálnak nem egy drága jelét lehetett találni. A kápolna a tájékon köröskörül igen ismeretes volt, és mint egy bucsú-hely gyakran látogattatott meg. Az egy kevésse előreálló oltár felett a bol-

dogságos Szűznek fehér márványból készült és egy régi képfaragótól vésett szobra volt fülkében felállítva. Mindenki csodálá a művészet e remekét, és valóban nem lehetett szebb Máriaszobrot gondolni; a szűz Anya arczáról szeretet és kegyesség sugárzott, a gyermekéből pedig ártatlanság és egyszersmind felség. Az oltár előtt ezüst lámpa függött. Az nappal és éjjel égett, és még a legzivatarosabb éjben sem aludt el, mert az ajtatos nép gondoskodék róla, és soha sem hiányzék a legtisztább olaj. Az emberek hozzá voltak szokva; zivataros és sötét éjjeleken a fénytornyon égő tűz szolgálatát tevé az oltárlámpa, azért magasan függött, hogy vidám fényét az ajtó fölötti gömbölyü ablakon áraszsa ki a hegyes, regényes tájéokra. A kápolnánál egyesültek az ösvények, mellyek a kunyhóktól egy gyalogútra vezettek, és ezen a gyalog uton lehetett a völgyben kigyózdó országutra jutni. A kápolna melletti gyalogut keskeny, meredek és közelében tatóngó mélység volt, és a vándort arra inték a falubeliek, hogy félelem nélkül haladjon előre, míg az oltárlámpa világát láthatja, ennek eltüntével jobbra forduljon, mert a meredek ut a mélység előtt végzödék, és jobbra biztos ut vezet fel a kápolnához. Olly biztos volt ezen utasítás, hogy nem lehetett ott történt szerencsétlenségre emlékezni, a veszélyes mélység daczára. Milly nagyon hasonlít ezen ösvény életpályánkhoz és ezen oltárlámpa a religió világához!

A lelkipásztorkodás e kápolnában egy remetepapra volt bizva, minthogy a plébánia igen távol volt. A leirt ut mellett egy kis falucska volt, mellynek csinos kis kunyhóiban munkások laktak, kik az erdőben favágás által keresék élelmöket. E kunyhók egyike, ámbár olly szegényes mint a többi, különös csinosága és tiszta-

sága által tünteté magát ki, és mindenki tudá, hogy abban az egész környék legjamborabb, legszorgalmasabb és legszerencsésebb családja lakik. Mialatt Péter az erdőben fejszével munkálkodott, azalatt Sarolta szorgalmasan a rokkánál ült, és kis leánykája labainál játszott a földön. A kis Mari csak három éves volt még, de korára nézve igen okos vala. Hogy a kedves vig gyermek szüleinek szemfénye volt, azt aligha kell említenünk. Mindenki képzelheti magának, milly nagy volt a szülők aggodalma, midőn egyszerre észrevehék, hogy valamely betegség rágódik a kedves gyermekben, miként a rózsabimbóban elrejtett fereg.

A kis Mari mindennap láthatólag gyengébb és halaványabb lett. A meghívott orvos szana-kozva rázta fejét, és meghuzta vállait mondván: A gyermeknek semmi sem használ; semmiféle orvosság, csak esoda mentheti meg a haláltól. A hit óvta meg a levert szülőket a kétségbeeséstől, és minthogy az emberektől már nem lehetett segílyt várni, bizalmasan az ég felé emelek szemeket. Egy szép őszi estén a mélyen elszomorodott szülőket Máriahegyre látjuk zarándokolni, az anya legnagyobb földi kincsét, a most halálos-beteg gyermeket karjain viszi. A mint a kápolnába lépnek, több ajtatos földmivest találnak ott térdepelve, hogy nehéz napimunkájuk után az imában leljék föl az enyhülést. A nyitott ajtón a nap arany sugarai hatottak be, és leírhatlan fényt árasztottak el az egész kápolnára. Minden olly pompas, olly felséges volt. A kápolna egy uralkodó diszlakához hasonlított, és ez óra a legadkozóbb kegyelem órájának látszott. És valóban! azon szegény földmivesek Isten felsége előtt térdre borulva, és a szeretet meg kegyelem kincseivel gazdagítva, mellyek Isten szívéből az övékbe ömlöttek, ezen pillanatban gazdagabbak valának, mint a legbüszkébb uralkodó trónján. Ezen pillanatban léptek be a szegény szülők, a fényes szentségházzól viisszasugárzó napvilág kápráztata őket, az orgonakisérettel most füleikbe ható ajtatos est-ének, ezen fény, az ajtatos imádkozók ezen örvendetes arzkifejezése, mindez olly kevéssé hangzott össze fájdalomtól majdnem szét-tépett sziveik komor, aggodalmas érzeteivel. Fé-lénken állottak itt egy pillanatig, de most fölbá-torodtak és a szentélybe léptek. Az olly dicsőség-gel környezett uralkodó nem volt érzéktelen ur, hisz ők tudták, hogy ő irgalmas atya, és azért-e-gész az oltár lépcsőzeteig előrehaladtak. Az igen szorongatott anya letevő itt hervadó gyermekét. A szülők eltakarák szemeket, mellyekből köny-ár folyt. Ők sokáig imádkoztak égő ajtatossá-gal, soká térdepeltek itt majd majd lelketlenül.

Azonközben elnémult az ének, és az imádkozók eltűntek egyik a másik után. A remete betevő az ajtót, és egy napsugár sem hatott már be. „Ked-ve-seim, mondá a pap az imádkozó párhoz, marad-jatok itt, meddig akartok, az ajtó nincsen bezár-va! Legyetek bizodalmasak, és az Isten segitsen meg a boldogságos Szűz hatalmas esedezése által!“ Ezen felszólításnál felpillantott a két imádkozó. Ők magánosan voltak gyermekökkel, köröskörül halálesend uralkodott, és más világosság nem világítá a szent kápolnát, mint az, mellyet az oltárlámpa szétárasztott. Mindez a két szülő érze-teivel pontosan összehangzott. — Ők a márvány szoborra emelék fel szemeket. Ő milly dicsően, milly kimondhatlanul szeretetreméltónak tünt ez fel előttök az oltárlámpa kellemes gyöngé fé-rvényben! Olly szépen még sohasem tünt fel nekik, és mindkettőnek ugy látszott, mintha szent őrző angyaluk, vagy más barátságos szellem sugná meg nekik: Most vagyon a kegyelem és irgalom órája! Sokáig, igen sokáig imádkoztak ők, s milly buzgalom volt az apa imájában kifejezve, milly gyengédség az anyáéban! Mint egy belső ösztön-ből mindketten következő közös fogadást tevék: Ha az Isten a leány éltének kegyelmez, akkor arra határozzák el magukat a szülők, hogy kis Marijokat az egék Királynéjának tiszteletére hét évig fehér ruhába öltöztetik, a szeplőtelen tiszta-ság jeléül; a szülők pedig ez időn át minden hé-ten át egy napon szorosan akarnak böjtölni. „I-ge-n! így kiálta fel Péter a természet költői nyel-vén, igen, fehér és tiszta legyen ő, mint a gyön-géd lilium a sziklán, mellyet tiszta hegyi hó táp-lal, mint a virágok az oltáron, ugy virágozzék előtted és terjessze erényeinek kellemes illatát. Mint ezen lámpa itt, ugy égjen az ő szíve szün-telen hozzád való szeretetben! Atyánk a meny-nyekben, mint ezen lámpa, ugy legyen neked leányunk a mi szemfényünk szentelve! Ő ne en-geded, hogy a halál martaléka legyen, mikép nem engeded, hogy valamely szentségtelen kéz eloltsa az oltár előtti lámpát!“ — Mialatt a szülők így imádkoztak, leánykájok édes, esendes és egész-séges álomba merült, és ebben a szülők a felgyő-gyulás bizonyos jelét láták. Ők nem is esalatoz-tak reményökben, az enyhítő álom erősíté a gyer-meket, és néhány nap mulva szokott helyén. any-jának lábainál lehetett őt játszva látni. Azon nap-tól fogva Mari mindig fehérbe volt öltözve, és mivel mint években, mint pedig az erényben ne-vekedett, az emberek mint az Istennek szentel-tet, mint a Bold. Szűz leányát tekinték őt, és is-teni szolgálatkor azon helyt engedék neki át, hol azon ünnepélyes órákban feküdt. Midőn korosabb

lett, sokszor órákig térdepelt azon helyen ajtótosságba merülve, fehér ruházatjában; és ha a lámpa fölülről kiárasztá rája fényét, akkor tisztábbnak, dicsőültebbnek látszott, mint más földi lény. A lámpa fénye sokkal bájosabb volt előtte, mint a nap arany sugara, vagy a hold ezüst fénye. Neki úgy látszott, mintha az angyalok ápolnak a szent lángot, és ott a szeretet Istenét szeretetből égő szívvel lengenék körül. Egy hely sem volt előtte olly szent, olly drága, mint ezen szent kápolna, itt szive gyöngéd szeretetszavakban ömlött el Teremtője iránt: ha ott térdepelt, angyalnak látszott, ki imádvá borul arezára a mindenható Felség és Szeretet trónja előtt. Az emberek azt is állíták, hogy igen hasonlítana az oltar fölötti marványszoborhoz.

II.

A lámpa homályosan ég.

Hat év mult el azóta, hogy a fogadás tétett. Igen szerencsés évek valának ezek a háromra nézve; ekkor egyszerre megháborított családi békéjük. Kevéssel azelőtt két idegen férfi telepedett le családjával a völgyben. Igen durva, faragatlan emberek voltak ezek, kikről egy ember sem tudott valami bizonyosat. Minden más lakhelytől távolabb készíték el házukat deszkából, ők nem szívesen vették, ha munkájoknál valaki nézte őket, és miután házaik készek voltak, senkit sem hittak meg látogatóba. A férfiaknak, úgy látszott, nem volt különös foglalkozásuk, a nők tanyak és gondtalanok voltak, de birtokuk mégis nagyobbak látszott, mint más szegény embereké, mert vasárnap igen nagy pompát üztek. Az emberek nem tudák, mit gondoljanak róluk; családi viszonyuk sűrű fátyolba volt burkolva. A tájéakra érkezésük után néhány holnappal igen nagy változás mutatkozék Péter jellemében. Ő már nem ment olly örömet a munkára, és láthatólag kevesebbet is dolgozott, mert a haza hozott díj feltünőleg csekélyebb volt, mint egyébkor. Ő mogorva és gondokba merülve volt, éltében először kellett neje és gyermeke előtt titkot őriznie. A helyett, hogy a munka után mindjárt visszatért volna haza felé, mint szokásában volt, kedveseit sokszor órákig hagyta magára váraakozni, és ha valahára eljött, mogorva és kedvetlen volt, sületlen kifogással mentegetvén kimaradását. Egy nap így szólt meghitt feleségéhez, midőn a fölöstök után munkára ment: „Sarolta! Ma csak éjjel térendek vissza, ne várj reám. Fontos dolgaim vannak, mellyek talán az

egész éjjen át feltartóztatnak engem!“ — Ő meg sem fejté ezt, hanem mőhőn elsietett. Ő milly szomorú nap volt ez az anya és leányra nézve! Egyik a másik előtt titkolá el könnyeit. Igaz, hogy Mari csak 9 évez volt még, de elég esze volt, hogy beláthassa, hogy a házi körülmények igen szomorúra változtak. Estve együtt mentek a kápolnába, hogy az imában keressenek vigasztalást. A kis Mari kedvenczhelyén térdepelt és bensőleg imádkozott. Elmékedése a következő vala: Ő élénken képzelé magának azon fájdalmat, melly a Bold. Szűzet várta otthon, a felfeszítés után való visszatérésekor. Milly szomorú és kietlen vala laka, mellyben Jézus már nem mulatott, mint nevelé minden tárgy fájdalmát! A keresztrefeszítés borzasztó kalapácsütései mint hangzottak még mindig lelkében vissza, mint kintotta szivét, és gyötörte a nap minden rémjeleneteinek emlékezete. Gyermeki ártatlanságában köröskörül mindent megtekintte az ajtatos leány, és szeme a Boldogságos Szűz maganos hajlékában levő lámpával is találkozott, és ennek megtekintése végre hosszú elmékedés után ismét magára, a kápolnára és az otthon őt váró nyomorra vezeté vissza; de az elmékedés megerősíté őtet, és bátran ment anyjától vezéreltetve haza.

Csak reggel érkezett Péter haza. Egyszerre a szobába lépett, egy telt erszényt dobott az asztalra és nyugtalanul hálószobájába sietett. Csak kevés óráig nyugodott, és igen halványan s vad tekintettel lépett nem sokára a dolgozószobába vissza. Ő nem kevésé boszankodott, hogy az erszényt ugyanazon helyen találta az asztalon, hová azt dobta.

„Mi ez? kialtá keserűn. Azt hiszed tán, hogy az erszény mérges, mert hozzá sem nyulsz?“

„Péter! kérdé Sarolta, hogyan szerezted meg?“

„Becsületes módon, arról biztosítlak. Tán lopásra képesnek tartasz engem?“

„Isten mentsen! Dete a mult napokban olly keveset dolgoztál, és illy nagy összeg egy éjjel!“

„Ő ne aggódjál azon! Nehány barátom találtam, kik engem igen jövedelmes kereskedési üzletre tanítottak. Én azt hiszem, hogy ezen erszény csak az első gyümöles.“

Sarolta megnyugtatótnak látszott, de nem volt az. Inkább nappal és éjjel dolgozott a rokkánál, mintsem a gyanús pénzhez nyult volna. Péter gyakran nagy összegeket hozott haza, de a lelkiismeretes nő egy krajczárt sem költött el azokból. Neki gyanúja volt, s méltán. Férje most igen hanyag lett vallási kötelességeiben, csak vasárnap ment a templomba, és akkor is meg-

látszott az unalom rajta. Történt egykor, hogy a jó Mari Máriahegyre édesgeté atyját. Sokáig térdelt a gyermek a kápolna rejtélyes félhomályában; midőn vissza'ekintett, atyja már elment; mikor a lány kilépett, künn találta őt állva, és midőn gyengéden fedte őt, Péter durván felelt neki: „En pedig részemről esodálom, hogy a lámpa gyenge fényénél olly soká maradhatsz és imádkozhatsz a sötét kápolnában. Estve olly féltelmes a kápolna előttem, nekem úgy látszik, mintha minden képek rám báméskodó kísértetek volnának. A lámpavilágnál magának a boldogságos Szűznek szobra is hidegnek és komolynak látszik. En tovább ki nem állhattam, és kiléptem, hogy fris levegőt szívhassak.“

„Oh atyám! válaszolt a gyermek fohászodva, valami igazságtalanságnak kell olly szíven feküdnie, melly nem érzi magát a kápolnában jól, és nem imádkozik örömet kedves lámpám világánál.“

Péter hallgatva ment haza. Ő ismét szorgalmasabban kezdett dolgozni, de néhány hét múlva ismét visszaesett régi rosz szokásaiba; de a helyett, hogy mint előbb napokig és éjjelekig maradt volna ki, most gyakran egész hetekig maradt el. Mi megmagyarázzuk most ennek okát. Azon idegen emberek, kikről előbb szótunk, csempészek valának. Ők külföldi árukat csempészték Moldvába, ők a vámtisztek csalásához értettek, de azon esetben, ha tiltott portékával rajtakapattak volna, készek valának magukat védeni. A két idegen mint régi tolvaj igen ismeretes volt a határőrző katonák előtt, és azért el kelle hagyniok régi lakhelyöket. Ők Máriahegyén telepedtek le, mert ott a hegyszorosokat csak igen csekély számú határőr-katona őrizte a körülakó földmivesek ismert becsületessége miatt. Hogy üzletöket a csempészek annál biztonságban gyakorolhassák, olly emberre volt szükségük, ki minden ösvényt és utat, minden sziklát és mélységet jól ismert, azért a szegény Pétert szemelék ki áldozatjuknak. Ő minden utat ismert, ő mint becsületes ember volt ismeretes, és beleegyezése a gazembereknek nagy hasznot hozott. Ők eleinte bizalmát iparkodának megnyerni, nagy részvétet színeltek családi viszonyai iránt, sajnálták, hogy olly nyomorult koldusélet miatt olly nagyon dolgozik és fáradozik, és olly kevés fizetést kap munkájáért, ők nyereséges kesekedelmi üzletekről szólottak, és felingerlék kíváncsiságát, míg végre nyilváníták előtte titkukat. Borzalmára ezen régi csempészek jól el voltak készülve. „Mi austriai alattvalók vagyunk, így szólottak, mi közünk külföldi tör-

vényekkel? Ez nem vétek, ez csak veszedelmes nyereszet, épen ollyan, mint a hajózás zivataros tengeren.“

Péter megesalatta és elcsabitatta magát; ők először egy éji kevésbé veszélyes kalandra vivék őket magukkal, és az erszényt adák neki vétke jutalmául. Lelkiismerete furdalta ugyan, de a kincsvágy végre elnyomá azt. A vétekben megvénült gazemberek még inkább akarván Pétert maguknak biztosítani, egy még veszélyesebb kalandra vivék el, mellyben, mint előre láttak, viadatra kellett a dolognak kerülni. Csakugyan túsára került a dolog, és lövések történtek mindkét felül. Másnap a hatóság részéről felszólítások voltak mindenütt felragasztva, hogy a gonosztevők az itélőszéknél feljelentessenek. A feljelentőknek kegyelem ígértetett. Péter zsarnokai illy falragaszt mutattak neki, avval fenyegetvén őt, hogy azonnal feljelentik, ha vonakodnék mindenben akaratajukat végrehajtani. Most teljesen áldozatjuk volt Péter, ők most minden színelés nélkül jellemökre nézve mint rablók és zsványok léptek elébe, neki segitenie kellett őket éjjeli rablásaikban, de keresetjökben résztvenni állhatatosan vonakodék. A zsványok látták, hogy czimborájukat nem sokára elvesztik. Neki még mindig kelletnél több hite és Jelkiismerete volt szerintök. Ők avval vigasztalák tehát, hogy egészen szabadon bocsátják, ha csak még egy kalandot áll ki velök. Ennek négy hét múlva kellene történnie, és ekkor elhagynák a tájéket. Valóban ezen négy hét örökkévalóságnak látszott Péter élett.

A szegény anya és szegény leány! mint egy özvegy és árva térdeltek ők a boldogságos Szűz kápolnájában és imádkoztak. (Vége köv.)

Karácsonyi-Betlehem.

Vasárnap vecsernyei ájtatosság után elmentem komámékhoz, mert már rég nem láttam őket. Hozta Isten! hozta Isten komám urunkat! kiáltak előmbé, hogy mint van? — „Köszönöm a kérdésüket, én csak megvagyok, nem lehet mondanom, hogy így vagy amúgy, hanem csak na!“ Ezután bementünk a meleg szobába, hol az egész körülvett, hogy szokás szerint beszédemet meghallgassák; Bugris Pista pedig, a falu bakterja a kemence mellett bobiskolt. „Ma el fogom mondani nektek, hogy honnan származott az a szokás: Karácsonkor Betlehemmel házrul házra járni; de jól vigyázzatok.“ — „Fogunk vigyázni, hanem ne kezdje még el, mert a Bözse még nincs benn.“ — „Na jó, hát várjunk rá, míg

bejön; addig is elmondom, mi oka, hogy már olly régóta nem láttak engem.“ — Talán biz beteg volt? — „Nem biz az, hanem Pesten voltam.“ — „Ugyan komám uram, mi ujság Pesten?“ — „Effele falusi ember mint én, csak úgy érzi magát Pesten, mint szegény legény a gazdag városban; de azért a szegény ember is sokat láthat ott. Sok falusi nép fordul meg ott, kivált vásárkor. De többen csak bevágtatnak, csapszékben üldögélnek, és ismét kijönnek. Aztán hazajönnek, ép annyit tudnak, mint midőn hazuról elmentek. Ha ilyenektől otthon kérdezik: mi ujság? azt felelik: Biz uram csak meg van minden a maga esőndjében, csak úgy élődnek, mint mi! Pedig ilyen nagy városban láthatja a falusi ember, hogy mint készül a posztó, kalap, selyem, cukor sat. Ezt falun nem lehet látni, hanem csak efféle nagy városban. Nézze meg tehát a ki megnézheti, mert különben úgy járhat a falusi ember illy dologban, mint az egyszeri városi: ki azt gondolta, hogy fán terem a kenyér. Azután a terménykiállítás is megnézheti ám mindenki.“

„Hát egyéb ujság nincs? mit hallani a Burkusról?“ — „Tudja komám, irnak ugyan sokat a telegraphon, de engem az nem érdekel.“ — „Micsoda állat az a téli frák?“ — „Kérde Bugris Pista.“ — „Az nem állat, hanem azon küldik a híreket.“ — „Tehat az valami szekér, mellyen hozzák a híreket?“ — „Dehogy szekér, az olyan eszköz, mellynek segítségével egynehány percz alatt megtudják a legtávolibb híreket.“ — „Tudom már, vág közbe Bugris, az bizonyosan garabonciás diák.“

„No biz ez igazán falubakterhöz illő felelet volt, gondolkodtál-e, midőn ezt kimondottad? Majd egyszer ha több időnk lesz, elfogom mondani, mi az a telegraph vagy távirat; nem jártam ugyan diák iskolát, de azért csak ki fogom annyira mennyire diktálni. No de vásárfiát is hoztam a kis Jancsikának: egy piros kis imádságos könyvet, czifra bötükkal van a czime írva; olvasd csak Jancsika:

Jancsika: TAVASZ-VIRÁNY.

Koma. Ez ám a jó könyv, jó bornak nem kell czégér, de ennek sem kell ám; és nem is drága, csak egy ezüst huszas volt az ára, bár csak valamennyi diák meghozatná magának.

Bugris. Már csak azért is megveszem, mert olyan czifrák a bötük, mint a tulipányos ládám, de hol kapható?

Koma. Biz azt Pesten kaphatni, ott a két tornyos templom melletti házban, a hol sok fiatal kis pap van bequartélozva, ott a Seminariumban.

Bugris. No mihelyt lehet, hozatok egyet.

Koma. No de ideje már, hogy elmondjam a mondókámat, esitt, semmi nesz! ha akartok valamit hallani.

Ugy-e bár, Karácson éjjel szoktak Betlehemmel járni. Az egész természet fehér hótakarróval van befödve, a hold gyönyörűen világít, és a hó mint ezer és ezer gyémántkő ragyog. Ott a távolban egy falu esőndben áll, csak a kutyaugatás és a csorda kolomposa hallatszik. Végre éjtél tájban a csendes völgyben a templom-harang ünnepies szözata hirdeti: hogy az Üdvözítő született! mintha mondaná: Ne féljete! nagy örömet hirdetek nektek. Az Üdvözítő született. Ne féljete ti, kik e világ duló habjai közt evezte, nem sokára biztos partot fogtok érni; mert ime a Megváltó született Betlehemben, egy istálóban. Mint szegény gyermek született, hogy példát adjon a szegényeknek, hogy szegénységüket békével túrják, a gazdagnak pedig, hogy gazdagsága mellett is szegénységet gyakoroljon, és hogy kész legyen gazdagságát elhagyni, és a szegény betlehemi Jézust követni. Es valóban mióta Jézus dicső mennyországát elhagyá, és szegénnyé lett: azóta sok gazdag kincseit elosztogató a szegények között, és szegénységben élt. Azonban Assisi sz. Ferencz különös s páratlan utánzója volt Jézus szegénységének: mert volt ám neki sok birtoka, de azt a szükölködőknek adá, és ő a szegény betlehemi Jézust követte. Elmélkedésének legkedvesebb tárgya volt: Jézus szegénysége; és mindenkor szeme előtt képzelte a szegény kis betlehemi Jézuskát, mint fázik a jászolban. Különösen pedig karácson éjjel egészen el volt mélyedve, egészen elragadva, és könyzapor boritá arcát, ha meggondolá, hogy: az Isten fia szegény istálóban született, Isten fia, ki égnek és földnek ura. De valamint ő élénken képzelte Jézust a jászolban, úgy másokkal is akarta közleni ezen érzelmét, és azért három évvel halála előtt a pápa engedelmével nem messze zárdájától egy erdőben istalót épített, abban egy jászolt csinált, és a jászolba helyezte a kis Jézuskát, melléje Józsefet és szüz Máriát. Azután e helyen egy oltárt csinált, — és karácson éjjel szerzetes társaival dicsérték Jézuskát. Legtávolibb helyekről öszvecsődült itt a nép, és zengedezések között ülték meg a karácsony éjszakát. Sz. mise mondott, azután sz. Ferencz maga hirdeté az Isten igéjét és olly élénken monda el Jézus szeretetét, hogy valamennyien zokogtak. Ezen szép szokás és ünnepély évről évre megújítatott, és azért még ma is szokásban van a sz. Ferencziek zárdájában, karácsony éjjel jászolt csinálni; sőt a családoknál is szokásban van, hogy Karácsony éjjel Bet-

lehemet csinálnak, vagy a pásztorok házról házra járnak a Betlehemmel, és eléneklik a szép éneket: „Betlehemnek pusztájában.“ És ez szép szokás, mert ez által a gyermekek is korán megtanulják ismerni a kis Jézuskát. Csak ovatosan történjék mindez, és a visszaélések kerültessenek. Mert nem szép ám, ha a pásztorok jönnek a házba, és míg az első bemegy a szobába, addig a többi a füstölt húst leveszi a kéményből. Ezek aztán nem pásztorok, hanem báránybőrbe öltözött farkasok; vagy pedig ha annyira leisszak magokat, hogy alig találnak haza. Ilyeneket nehezen küldött volna az angyal Betlehembe, fölkeresni Jézuskát. Sokkal jobb, úgy ülni meg a karácsony ünnepét, mint az egyszerű jámbor kalmár. Sz. Vincze ugyanis azt írja: hogy volt egyszer egy kalmár, ki minden esztendőben karácsony napján egy szegény kis fiút, egy szegény asszonyt és embert megvendéglét: azt gondolva magában: a mit ezeknek tett, annyi, mintha a Jézuskanak, Máriának és Józsefnek tette volna. És a jutalom nem is maradt el; mert halalos ágyán megjelent ezen kalmárnak a sz. család ezen szavakkal: „Te bennünket sokszor megvendégléltél, jőj, most mi fogunk téged megvendéglélni mennyországban.“ A ki így üli meg a karácsonyot, azt meg fogja adani a kis Jézuska! Adjon tehát mindenki, a mennyit adhat. Ha bővelkedik atyámfia házad, ha karácsonyra leölöd a hizót, és készítesz kalácsot, meg ne feledkezzél azokról, kiknek alig van mindennapi kenyertük. Nézd csak, mint éhezik a kis Jézuska, adj neki enni; nézd csak mint fázik a kis Jézuska, póldzd be s adj a szegénynek ruhát: mit a szegénynek adsz, azt Jézusnak adtad, és bő lesz a jutalmad mennyországban.

MENDLIK ÁGOSTON.

A POKLOS.

Ha az ember búja végnélküli,
A világot járja, és kerüli:
A ruhát megtépi magamagán,
Tépett testét, lelkét mutatja tán!

Ki bujdokol amott? ki kiáltoz?
„Ne jőjjetek közel a halálhoz!
Sírt asni sem kell az ember nekem,
Elporlom én lassan elevenen.“

„A levegő, mellyben járok s kelek
Halálbúzzel telik egyszerre meg,
Hogy azt a szél rátok ne vezesse,
Tavozzatok tőlem messze messze.“

Testi lelki poklos képe lesz ez,
Te testi vagy lelki poklos leszesz;

Nem, nem, te nem testi, te lelki vagy:
A bűn mardos, emészt és veszni hagy.

De menj, keresd Jézust a poklossal,
Viszhangoztasd a mit lelked most hall:
Sirjon fel mint echó bűnbánatod,
„Megtisztíthatsz Uram, ha akarod.“

Benőfi Soma.

Katholikus hitélet.

LIX.

Nagybánya, december 12-én 1853. Aldásgazdag életjelét adá e f. évben vallásos buzgalmának a nagybányai kath. közönség, a plebánia-egyháznak igen is szükségelt belső kicsinosításában. Mert a mióta e templomot 1730-ban a jezsuita-atyák ismeretes építési eszmevel fölkészíték; az 1826-án emelt új főoltárkép és tabernaculum, majd 1840-ben föllállított új orgona és szószéken kívül, egyebet benne emberi kéz nem javított. Az idő pedig és viszontagság romboló hatalma annál többet rontott, s Jézusnak e jegyese hajdani ékességének foszlányai között jobb idők után sohajtozott. Jött azonban a szerencsétlen 1848, s az egyház önfentartási egyedüli kutforrásától, az itteni szőlőhegyeken termett bor-tized felétől elesett; csekély pénz-alaptökeje kamataiból pedig szolgáltatani köteles. A patronus, a sz. kir. város, mint más birtokosok, szegényebb, a remény kevesebb s a szükség néhány évvel idősb, s napról napra nagyobb lön. Lélekhez szót ezalatt egyes példákban a Katholikus Néplap, s nehogy tehetség hiányában idő előtt azon sorsra jusson templomunk, mellybe idővel osztozott előbbi nagyszerű egyházunk, (mellyet meg dicső emlékü Nagy Lajos király a 15-ik századnak egy soká bámulandó emlékevé emelt, s mellynek fájdalom! jelenleg csak 37 öl magas tornya égbekiáltó jel gyanánt egyedül búsong körötte heverő romjaira!) ez elavult anyának nevében szólék híveimhez, s hogy se egészen a ns. patronátus terhére, se az egyházi pénztár rovasára ne építsünk: aláírási íveken gyűjtendő adakozást indítványoztam. Előkelők, tisztviselők vállalák magukra a gyűjtést, s a patronátustól kezdve nagy és kicsiny, gazdag és szegény, rend- sőt vallás-különbség nélkül is áldozott filléréivel, s 1953 p. ft. biztosítva lön. Föl van jegyezve az igaz Biró által megjutalmazandó jótettek könyvébe minden krajczár, mit a Mindenhatónak adott kölcsön a legszegényebb arva is. — Azonban nem vétünk a szerénység ellen, ha a jötevők dícsérendő seregéből némellyeket névszerint is említünk mások ösztönzésére: íj. Gurmann Antalné, született Cserey Katalin asszony; özv. Hámosi Ferenczóné szül. Gurmann Anna assz; főtiszt. Varga István szathmári czimz. kanonok unghi főesperest és plebános, egyenkint 200 pftot áldozának; s ha elmondom még, hogy a szegény bányászok, kik a Kereszthegy és Veresviz nevű királyi bányákban életveszélylyel küzdve, borzasztó sziklafalak között dolgoznak, s gyarló keresetükből krajczáronkint a két testület külön külön szinte 200 pftot gyűjtött: az Isten iránti szeretetnek leggazdagabb elragadó jelét bámulva említem. Csak annyit kell még hozzá adnom: hogy az élő rózsafüzérnek, az eleven Olvasónak egyházunk kebelében 5 korszoruban viruló társulata, mellynek tagjai többnyire árvak, özvegyek s napi szükséggel küzdök,

vállala
ságnak
ső ujjá
dától
darab
200 ft
metsze
diszolg
is ujbó
ugyan,
fél szél
ranyoz
aranyo
tartók,
galom
re, szá
szathm
szentel
szönne
igényb
fttal m
áldozat
gyes o
lönös p
vállala
pélyre
ünnepe
hez ki
elavul
tartásá
főlségi
nyerve
pártfog
oldala
rongyos
hogy é
dogns.
megte
ünnepe
2 vere
mísem
egyéb
vihara
költsé
mellet
len há
illőleg
Csá
remté
nek, k
nagy
pe, a h
s utár
sokka
tette,
ón 12
jelenl
pontc
czél n
ainak
fél év
lönbs
nyaeg

vállalatunkat 65 pfrtal gyámolták, s mind e szép buzgó-
ságnak egy év alatti eredménye lön: templomunknak bel-
ső ujjá születése. Eltűntek lassanként a falakról a rozsdától fogott idomtalan vas gyertyatartók s helyüket 12
darab hétágu aranyozott foglaló el, a templom közepén
200 ftos 24 águ finomul aranyozott s 500 kisebb nagyobb
metszett színes üvegekkel ékített csillár (Luster) kezdé
diszelgni; míg végre Kisasszony napján a mellék 6 oltár
is újból kiépítve, a kápolnák mellyben állnak, egyszerűn
ugyan, de izléssel egészen kifestve; a 8 láb magas 4 s
fél szélességű új oltárképek 5 hüvely széles gazdagon a-
ranyozott új rámaikba helyezve, — gyönyörű, új egészen
aranyozott keresztekkel, részint új vagy újított gyertya-
tartók, s Canon táblákkal díszítve, szóval a vallásos buz-
galomnak mintegy varázsveszeje által egészen ujjá terem-
ve, számos jelenlevők szent örömkönyvei között a nagym-
szathmári megyés püspök ur kegyes engedelmével fel-
szenteltetett; kinek híveim nevében fiúi hálával kell kö-
szönnem, hogy az emberiségnek annyiágu szüksége által
igénybe vett fogyhatlan jötevése bennünket is 100 p-
fittal megvizsgálni kegyeskedett. — Hogy pedig e szép
áldozatok a lehetőségig örökre fennmaradjanak: minden e-
gyes oltárnak fentartási terhét az ajtatos nönemből kü-
lönös pártfogónók magukra, s örökségképen családokra
vállalák, oly kötelezettséggel, hogy a fölszentelési ünne-
péyre mindenik a maga oltárát két párna, két rendbeli,
ünnepi t. i. és köznapi takarók, 1 font gyertya, s a kehely-
hez kívántató minden fehér ruhácskával ellátva, ha ezek
elavulnak, ujjakkal föleserélik, az Oltár tiszta karbani
tartására ügyelnek, s évenként azt pár font gyertyával
fölségitik; az egyháztól, annak áldásán kívül, annyit
nyervén, hogy az oltárszentelési ünnepén különösen e
pártfogók családjáért Nagy-Mise tartatik.

Midőn illy díszfényben uszott templomunk mellék-
oldala: annál kirívóbb lön a közepén helyére kiállított 4
rongyos zászló, búsan tanúskodva a tapasztalás mellett,
hogy öröm egészen teljes nem lehet. De ime, mit a Bol-
dogn. Sz. születése meg nem adhatott, azt isteni Fiának
megtestesülése karácsoni ajándokul meghozá, s e nagy
ünnepre selyem damasz kelméből készült 2 fehér, 2 zöld,
2 veres zászlók, s így idővel darabonként megszerzendő
mísemendő ruhákon kívül, jövő 1854. évnél nem marad
egyéb, minthogy ez egyház külseje is, mellynek az idő
vihara színét, meszét rég lemosta, az egyházi pénztár
költségén, a ns. város mint patronus szíves segédkezése
mellett, mielőtt a halasztás kétszeres kiadást okozna, Is-
len házához, egy sz. kir. várososhoz, s 2600 hívők számára
illőleg kijavitassék és csinositassék.

Csak nem legnagyobb része van ennyi eredmény előte-
remtésében fiatal művész hazánkfiának, Mezey József-
nek, kinek tehetségét több műveiből is ugyan ismeri már a
nagy közönség; de különösen N-Bányán készített oltárké-
pe, a haldokló Jézus, dicsérettel említetett meg a Religió-
s utána több lapokban. Ő sz. czélunk előmozdítására má-
sokkal arányban igen jutányos munkával lehetőségessé
tette, hogy a művészi becsü 6 oltárképeken kívül, 6 zász-
lón 12 igen csinos képpel bírjunk olesó áron; kit is mint
jelenleg körünkben foglalkozót, mind ügyessége, mind
pontossága, de különösen oltárképek készítésében a sz.
czél miatt kitünő olcsóságánál fogva katolikus atyánkú-
ainak szívesen ajánlunk.

S ime ennyiért tartozom én hálával híveimnek más-
fél év alatt kitartó buzgalomukért, mellyért is minden kü-
lönbség nélkül egyenként s öszvesen vegyék az édes A-
nyaegyház áldásán kívül annak nevében mondott ohajtá-

somat, miszerint mindenki önmagán és családján tapasztal-
talhassa: hogy az igazak nemzetsége megáldatik! A Ka-
tholikus Néplap pedig örveudve az általa közbevetőleg
eszközölt sikerén, nyerjen az égből bővebb terjedésre
harmatot, s a kath. világgal soká örülhessen czélja eléré-
sén, melly nem egyéb: minthogy a hívők szívében a hit-
életnek fölélesztett s ápoltt virágzása s gyümölcsözése ál-
tal inkább és inkább dicsértessék a Jézus Krisztus!

—r.

LX.

Napkorról, Szabolcs megyében. D. a. I. K. A jó
barátok megszokták egymással osztani örömeiket, mi pe-
dig a kath. Anyaszentháznak hívei, nem csak baráti, ha-
nem testvéri kapcsolatban vagyunk egymás között; an-
nyival inkább köteleességünkben áll egymásnak lelki örö-
möt, ha ilyenben részesülünk, szerezni. Fájt lelkünknek:
hogy midőn ezen nekünk szánt lapokban oly sok meg-
ható, épületes eseményeket olvastunk különböző vidéki
atyánkfiaink hitéletéről, a magunkéról eddig semmit nem
irhattunk. Kétszeres örömünkre válik most kedves testvé-
reinket elszigetelt helyzetünkben tudósítani: miszerint az
evangelium magva nálunk sem esik mindenkor kősziklá-
ra, vagy tövisek közé, hanem itt ott termékeny földre
vettétvén, üdvös gyümölcsöket is terem.

Nagyszámú hívek szoktak évenként határunkon ke-
resztül zarándokolni a Poesi bold. szűz Mária tisztele-
tére és a Poes felé végződő határszélen ezelőtt főnállott
feszület előtt kipihenve, megújult lelki és testi erővel új-
jokat tovább folytatni. Ezen feszület az idők viszontagsá-
gai által leroskadván, több évekig nélkülözték az ajta-
toskodó hívek váltáságunk ezen győzelmi jelét, midőn a
jelen év folytatában egy istenfő és jámbor életű lakostár-
sunk életének végperceihez közeledvén, szegény zsellér
létére, gondosan megtakarított filléreiből, azon keresztet
újra felállítani rendelte, és annak, valamint a többi ha-
tárbeli keresztnek örökös fentartására negyven,
ugyszinte oltári gyertyákra húsz ezüst forintokat ha-
gyományozott. A megboldogultnak jámbor ohajtása sze-
rint, örökösai által csak hamar felállított a díszes fa-
kereszt, mellynek ünnepélyes fölszentelését t. lelkipász-
torunk Advent második vasárnapján végezte. Ritka ün-
nepély volt ez községünkben, ugyanazért a kemény hideg
mellett is, a helybeli hívek örege apraja buzgó szívvel si-
etett, egyházi zászlók vezérlete alatt, és szent énekek
zengevezése között, a másfél órányi távolságu helyhez.
Elvégezvén itt t. lelkipásztorunk a fölszentelési szertar-
tásokat mélyen meg valánk illetődve; midőn a földre bo-
rulva külső tiszteletének jeléül a keresztfát tövével meg-
csókolta, és fölemelkedvén a porból, szokott lelkesedésé-
ben megható épületes beszédet tartott.

Eberhard Jakab, kurátor.

HAZAI TUDÓSÍTÁSOK.

Pest, dec. 6. A „Jó és olcsó könyvkiadó társulat”
f. h. 1-én tartott választmányi ülésében előfordult köz-
érdekű tárgyak a következők: Az ügynöki és pénztár-
noki számvitel egyszerűsítésére javaslatadással megbí-
zott bizottmány elnöke jelentette, hogy a terjedelmesebb
munkálatnak jóval nagyobb része föleg társulati számvető

t. ez. Vezérle János buzgó közreműködése következtében elkészült, és a választmány jóváhagyásával a még elkészítendő számvitelrészszel együtt jövő januárhoz elején magának fenczimzett számvévé urnak kézvezetése mellett csakugyan életbe fog léptetni. A választmány méltó elismerését és köszönetét fejezve ki a külön bizottmány buzgó fáradozásaiért, a kidolgozott számvitel rend szerint vezetendő ügynöki és pénztárnoki számadáskönyvek átadomítására a szükséges felhatalmazást megadta. Nt. s tudós társulati igazgató a francia ifjusági iratok közöl ujjal négyet bemutatott, melyek magyarra fordítván, ki fognak adatni. Felolvasatott főmagasságu bibornok hgprimás és esztergomi érsek irata, melyben a társulattal tudatni méltóztatik, hogy, ha a társulat Martini a m. közoktatási ministerium által is ajánlott vallástani kézikönyvének magyar fordítását kiadandja, ő főmagassága ezt, míg netalán tökéletesb illynemű tankönyv a nm. püspöki kar helybenhagyásával megjelenne, az iskolák számára rendes tankönyvül főpásztorilag előírni kezgyeskedendik. Ennek folytán a választmány a legmélyebb tisztelet- s hálával fogadta azon értesítést, hogy a nm. egri érsek, ki nevezett vallási kézikönyvnek magyar fordítását az egyházi irodalomért ismeretes áldozatkészégénél fogva tetemes költséggel nt. Mester István sajátvámosi plebános ur által eszközölte, e fordítást a társulatnak kegyesen átengedni méltóztatott. Határozatba ment, hogy ő nmlgának a társulat nevében előkileg a legőszintébb köszönet és hála tolmácsoltassék; a nevezett munka pedig Egerben nyomtatassék és elkészülve szétküldessék. A választmánynak tudomására jöven, hogy Deutinger Márton, székesegyházi karhelyettes és ideiglenes kat. helyőrségi lelkész Salzburgban az ott állomásozó es. kir. magyar katonaság között a társulat által kiadott ima- és egyéb épületes könyveket terjeszteni késznek nyilatkozott, a választmány legnagyobb örömmel megragadván az alkalmat, a magyar katonaság között megszerve távolban is a társulati könyvek terjesztése által jót tenni, több rendbeli könyveket fentisztelet idejgl. katonai helyőrségi lelkésznek megküldeni és ingyen szétosztatni határozta. Hasonló buzgóságtól vezéreltetve a választmány, a közelebb Pesten letelepített sz. Vincze irgalmas nénék intézetének a szegény leánytanulók közti kiosztásra 50 német catechismust és 50 német bibliát, valamint mindazon társulati könyveket ingyen kiadatni határozta, melyeket iskolai célra szükségelni fognak. Ft. helyettes elnök jelenti, hogy Eötvös Pál kam. tanácsos ő mlga az alapítók sorába lépett. A jövő 1855-ik évi társulati nap-tárak ügyében előleges intézkedések megtétettek. Főti plebános és esperes ur jelenté, hogy gróf Eszterházy Miklós és gr. kisasszony Eszterházy Máriaanna évi adományukat (100 és 22 pfirt) ez idén is átszolgáltattani méltóztatott. Végre gróf Károlyi István elnök ő méltósága nagyságos Eötvös Pál kamarai tanácsos és ntiszt. Alvinczy Ferencz főti segédlelkész urakat választmányi tagokul kinevezte, mire az ülés szétosztott. —

Különfélék.

Társulati új tagok: a n. váradí kerületből: T. ez. Balázsovits Zsigmond ur, es. kir. államügyész. T. ez. Békeffy György ur es. kir. törvényszéki ülnök. Nt. Belcsugh Zachariás ur, görbedi plebános. Göndöcs István ur, püsp. urad. kormányzó ügyész. Nt. Haliárszky Mátyás ur, váradolási káplán. Nt. Hoványi Lajos ur, n. váradí es. kir. jogakademiái igazgató és tanár. Ft. Körmöczy Imre ur, kanonok. Nt. Lázár Miklós ur peterdi plebános. T. ez. Lindenmayer József, püspöki udvarmester. T. ez. Olay István ur h. ügyvéd. Nt. Papp Ferencz, ur püspöki szertartó. T. ez. Somossy Lajos es. kir. adóbizottmányi titkár. Győri kerületből: Mélt. és ft. Karner Antal, győri megyés püspök és es. k. udvari tanácsos ur az alapító tagok lépi méltóztatott. A kis- gyarmathi kerületből: Nt. Schulez János ur, kövesdi pleb.

Felhívás. A pesti növendék papság magyar egyházirodalmi iskolája a „Jó és olesó könyvkiadó társulat“ nov. 3-án tartott választmányi ülésének azon határozatára, mellyel fogva J. a r. i. h. „Populär polemische Dogmatik“ című munkájának általam beadott fordítványát ki nem nyomtatni elhatározta, azon kérdést intézte hozzám, valjon kívánám-e enmagam azt közre bocsátani? melly esetre kijelentették, hogy szándékuktól elállanak. E kérdésre én „Igen“ -nel felelek, kijelentvén, miszerint elhatározott szándokom, dolgozatomat kinyomtatni. Miről a t. ez. közönséget azon kérelemmel tudósítom, hogy a ki e munkának birtokába jutni kívánna, az előfizetést vagy nálam alólírtnál Priv. Szentivánon u. p. Zombor, vagy Pesten Bartl Lászlónál Trattner-Károlyiféle könyvnyomdában megrendelni méltóztatassék. Az előfizetési ár a pesti növ. papság által meghatározott 1 fr. pp. marad. Hogy a munkát mentől előbb sajtó alá adhassam, kérem a megrendeléseket. — A megrendeléseket bérmentes levelekben kérjük. Priv. Szentiván, dec. 2. Bartl György káplán.

Kezgyes adományok: A sz. gyermekség társulatának: az új paletai hívek 2 fr. 40 kr., egy névtelen a Jézus nevében 18 kr., zilahi iskolás gyermekek 42 kr., kárászteleki pleb. hívek 40 kr., a szilágy-somlói pleb. h. 40 kr., a széplaki pleb. h. 40 kr., a sólyomkői pleb. h. 16 kr., a krasznai pleb. h. 20 kr., a n. váradí pleb. h. 2 fr., a rézbányai társulat 4 fr. 40 kr. A n. váradí sz. Orsolya szűzek iskolás leánynövendékei 7 frt., Geese Endre pleb. 1 fr. 20 kr., a monori hívek össz. 3 fr. 58 kr. pp. Séta Anna 1 frt. p.

Előfizetési-felhívás. A „Családi Lapok a jövő évben is meg fognak jelenni, tek. Ney Ferencz ur szerkesztése mellett. Az előfizetési ár félévre postán küldve 4 frt. p. Előfizetéseket bérmentes levelekben elfogad a jó s olesó könyvkiadó társulat ügynöki hivatala. Pesten, czukorutca, 6. sz.)

Mai számunkhoz „Neuester Theologischer Verlag“ című hirdetés van mellékelve.

Kiadja „a jó és olesó könyvkiadó társulat,“ szerkesztő BLÜMELHUBER FERENCZ.

Pesten 1853. Nyomatja LUKÁCS LÁSZLÓ és TÁRSA, országút, 6. sz.